

Preek over Daniël 11¹

Ds R. D. Anderson (laatst aangepast 27 mei 2014)

Ps. 146:1

Gebed

Lezen: Heid.Cat. v/a 26

Ps. 33:5, 6, 7

Lezing van de Tekst: Dan. 11:2b-45 (tijdens de preek)

Preek (tijdens de preek zingen Ps. 109:3, 6, 13)

Gez. 118:1, 2

Wet

Ps. 40:3, 4

Dank- en pastoraal gebed

Collecte

Ps. 146:2, 4

Geliefde broeders en zusters van onze Here Jezus Christus,

Onze tekst is een voortzetting van Daniël 10 waar wij de vorige keer bij stilgestaan hebben. Het is een gedetailleerd hoofdstuk. Om beter te begrijpen wat wij lezen gaan we eerst het hele hoofdstuk doornemen en dan pas gaan we het hebben over het hoofdstuk met de vragen: Wat hebben we eraan? en: Wat is de boodschap voor ons vandaag?

In deze serie preken hebben wij het over de vier profetieën, die Daniël gekregen had aan het eind van zijn leven in Babel. **(DIA 1)** U weet dat hij als jonge jongen in ballingschap is gegaan naar Babel. In het begin bleek al dat hij een vrome jongen was, iemand waarop de Here op een bijzondere manier zijn oog had. Hij mocht al als 14 jarige de droom van Nebukadnessar interpreteren, maar het heeft lang geduurd voordat de Here tot hem gekomen is met het eerste visioen (hst 7). Hij was toen al 70 jaar. In Daniël 9 krijgt hij zijn derde visioen en is hij al 81 jaar oud. Het is dan uiteindelijk, na 70 jaar ballingschap, zover gekomen dat het volk terug mag naar het beloofde land. Daniël zal zelf niet meer mee kunnen bij de terugkeer. Hij is zelf te oud en in dienst van de Koning. Met lede ogen moet hij ook aanzien hoeveel Joden er zijn die ervoor kiezen niet terug te gaan naar het beloofde land. In hoofdstuk 10, aan het begin van het visioen, hadden we het hierover gehad. Het laatste visioen (hoofdstuk 10 tot 12) was vier jaar nadat een gedeelte van het volk teruggegaan was naar het beloofde land. Daniël is aan het vasten, hij is aan het bidden, hij is in rouw. En dan komt ineens tot hem zò een imponerend figuur, dat hij nooit eerder heeft meegemaakt. In de eerdere visioenen zijn er engelen tot hem gekomen. Ja, zelfs de aartsengel Gabriel. De glorie van een engel is niets in vergelijking met het figuur die in hoofdstuk 10 tot hem komt en voor hem staat. Zijn uiterlijk wordt ook op een bijzondere manier omschreven. Maar Daniël schrikt ervan, want het gezicht van deze persoon straalt als de zon zelf.

Hij valt als een dode neer. Hij wordt door deze persoon gesterkt en wederom op de benen gebracht. Wij kennen deze persoon. Zijn beeld wordt weer omschreven in Openbaring 1. Het is niemand anders dan de Here Jezus. Dit is natuurlijk de enige, die veel machtiger en majestueuzer is dan een aartsengel. Jezus, in eigen persoon, geeft deze laatste profetie aan Daniël. En we zullen zien wat eigenlijk de grote boodschap van dit hoofdstuk voor ons moet zijn: **Jezus leert ons wat vertrouwen betekent. (DIA 2)**

---

¹ Met dank aan dhr. J. van Wijk voor het uitschrijven van deze preek.

U moet niet vergeten, dat deze eerste drie profetieën aan Israël gegeven zijn als een waarschuwing. Het volk moet niet denken dat als ze straks in dat beloofde land zijn, alles ineens koek en ei zal zijn. Dat dan het hele koninkrijk van God hersteld is. Nee, het herstel komt geleidelijk, want eerst komt er een grote verdrukking. God leidt deze geschiedenis. De Here Jezus komt nu zelf aan Daniël en aan alle ballingen doorgeven wat er gaat gebeuren – en nu in veel meer detail. God laat zien dat Hij het is die alles vooraf bepaalt.

(DIA 3)

LEES Dan. 11:2-4

In Hoofdstuk 11:2-4 spreekt de Here Jezus in vogelvlucht over drie koningen en dan een vierde die Griekenland binnenvalt. Die vierde is natuurlijk Xerxes, de man van koningin Esther. De rest van de tijd dat Israël onder de hoede van de Perziërs valt wordt verzwegen, want we vliegen dan gelijk naar het moment dat het Perzische rijk te gronde gaat onder Alexander de Grote en hoe zijn rijk dan verdeeld wordt onder zijn vier generaals. En hier belandt Jezus bij het punt van zijn aandacht. Deze paar verzen (vs.2-3) omschrijven ongeveer 100 jaar.

Alexander de Grote **(DIA 4)** die was ongeveer 30 toen hij stierf en daarom is zijn rijk ineens in vier rijken verdeeld. Zijn rijk werd niet overgedragen aan zijn eigen zoon maar aan zijn vier generaals. Hoewel jong overleden, heeft Alexander de Grote in de geschiedenis een behoorlijk grote plaats ingenomen. Zijn rijk was erg groot en, zoals gezegd, werd het onderverdeeld onder zijn vier generaals. **(DIA 5)** In het overige van dit hoofdstuk vertelt de Here Jezus ons alleen over twee van deze rijken. Het gaat over het noordelijk rijk, het rijk der Seleuciden. Dat is een hele grote rijk. Het beslaat het grootste gedeelte van Turkije tot aan Iran en Irak en ook nog Syrië. En het zuidelijk rijk, het rijk van de Ptolemaeën. Het beslaat Egypte met delen van noord Afrika maar ook Jeruzalem, Israël dus. Dus het Egyptisch rijk heerst eerst voor een lange tijd over Jeruzalem, totdat uiteindelijk dat noordelijk rijk Jeruzalem overneemt. Het volk Israël ligt nu als een speelbal in het midden van deze twee rijken. Zoals de Here Jezus het nu in de komende verzen van hoofdstuk 11 voorspelt is het ook werkelijk gebeurd. Zie in vers 5: *Dan zal de koning van het Zuiden sterk worden, maar een van zijn oversten zal hem in sterkte overtreffen en heersen; zijn heerschappij zal een grote heerschappij zijn.* De koning van het zuiden werd sterker maar verliest de tweede oorlog. De vrede werd bezegeld door een huwelijk tussen het noordelijke en het zuidelijke rijk. **(DIA 6)**

LEES Dan. 11:6-9

Zoals de Here Jezus dat in de verzen 6-9 in fijne bijzonderheden voorspelt en bespreekt. Ptolemaeus II was de koning van het zuiden. Zijn vrouw was niemand anders dan zijn eigen zus. De dochter van Ptolemaeus II werd uitgehuwelijkt aan Antiochus II, de zoon van de koning van het noorden. Het huwelijk waar de Here Jezus over gesproken heeft. **(DIA 7)** Alleen in hetzelfde jaar sterven die beide mannen: Ptolemaeus II, de koning van het zuiden en de vader van Antiochus II, koning van het noorden. Ptolemaeus III – de zoon, koning van het zuiden, komt naar het noorden om ervoor te zorgen dat zijn zus daar aan de regie blijft en dat hun zoon mag regeren over het noordelijk rijk. Maar dan blijkt, als hij daar komt, dat zijn zus al is vermoord. Er komt een oorlog. Hij doortrekt het land en neemt de godenbeelden terug naar Egypte. Verbazingwekkend hoe deze profetie van de Here Jezus ook zo in detail is uitgekomen. En dit wordt ook bevestigd door verschillende geschiedschrijvers uit die tijd. **(DIA 8)**

LEES Dan. 11:10-19

In de verzen 10-19 worden de verschillende oorlogen tussen het noorden en het zuiden beschreven. Het noorden komt naar het zuiden en het zuiden komt naar het noorden. En wie is steeds in het midden? Israël, – het Sieraadland. Al die legers trekken heen en weer door het land en maakt het heel moeilijk voor Gods volk. Hier komen we bij het punt van Jezus' vertelling: dat de regie over Israël verandert. Israël is niet meer in de handen van de Egyptenaren, het rijk van het zuiden, maar in de handen van het noorden. Het tijdperk nadert, dat het heel slecht gaat met Israël. Het zijn heersers die geen respect hebben voor de godsdienst van Israël. In

vers 20 lezen we: *In zijn plaats zal iemand opstaan, die een afperser rondzendt door het heerlijkste deel van het koninkrijk, maar binnen enkele dagen zal hij verbroken worden, doch niet door toorn, noch door strijd.* Heliëdorus, een belastingheer, werd door de voorganger van Antiochus IV naar Israël gestuurd om de schatten van de tempel te beroven. Bij de tempel heeft hij een visioen van God gekregen dat zo een indruk maakte dat hij rechtsomkeerde en terug ging naar Syrië zonder om wat mee te nemen. Dit is beschreven door verschillende geschiedschrijvers en door de Here Jezus vooraf voorspeld.

Dan lezen we in vers 21: *En in zijn plaats zal een veracht man - Antiochus Epifanes (DIA 9) - opstaan, wie men de koninklijke waardigheid niet had toegedacht; onverhoeds echter zal hij komen en zich meester maken van het koningschap door slinkse streken; 22 alles overstromende strijdkrachten zullen voor zijn aangezicht weggespoeld en vernietigd worden, ja, ook een vorst van het verbond.- en dat was de hoge priester – Onias III– de laatste echte hogepriester.*

We lezen in de volgende verzen over bewegingen in en rond het volk Israël door Antiochus Epifanes. Ook hij, Antiochus Epifanes, zogenaamd zelf god op aarde, zal sterven.

LEES Dan. 11:23-45

Onze broeders en zusters konden tot troost Ps 109 zingen destijds om meer dan een reden. We zingen: **Ps. 109:3, 6, 13**

Ja, broeders en zusters, geen makkelijk hoofdstuk, maar een hele gedetailleerde profetie. Maar wat hebben wij daar aan? Of anders gezegd, wat had Daniël eraan? We gaan naar drie vragen kijken: **(DIA 10)**

- **Waarom krijgt Daniël zo'n profetie in Babel?**
- **Wie wil de HERE hiermee aanspreken?**
- **en met welk doel?**

1) Daniël kan vragen: Waarom heb ik nou eigenlijk zo een visioen / profetie moeten krijgen? Hij hoort de geschiedenis over de koning van het noorden en de koning van het zuiden. Daniël weet net zo min als wij over wie het gaat. Wij kunnen wat meer weten als we de moeite nemen om de geschiedschrijvers na te gaan. Hij weet daar helemaal niets van. Hij hoort het allemaal aan in details, wat zal er dan bij hem omgaan in zijn hoofd als hij dat aanhoort? Hij weet door de eerste drie visioenen dat zijn volk een moeilijke tijd tegemoet gaat. Hij mag nu wel de troost eruit nemen dat in deze moeilijke tijd er maar EEN is die het allemaal in zijn hand heeft. De Here God en dit machtige figuur dat dan ook deze strijd samen met deze aartsengelen leidt en voert. Wij kennen hem als onze Here Jezus Christus.

Het is de Here Jezus zelf die van dat moment, van het terugkeren naar het beloofde land, bezig is eraan te werken dat zijn komst hier op aarde voorbereid wordt. De Here Jezus is bezig met zijn voorbereidende werk. Hij moet hier straks komen, geboren worden in deze wereld. Maar voordat het zover is, moet er nog een heleboel gebeuren en Hij waarschuwt zijn schapen. Hij waarschuwt zijn volk dat Hij ermee bezig is. Dat Gods rijk zal komen En dat wordt beschreven in hoofdstuk 12. De Here is bezig de geschiedenis voor hen te leiden en het volk moet straks niet denken: Wat is er met de Here? Wat is er met het verbond? Vooral als het volk het speelbal wordt van de grote politieke machten van deze wereld. Als het lijkt dat ze zo vervolgd zijn, dat ze niet meer in staat zijn straks naar de tempel te gaan. Dan moet het volk weten: God heeft de regie. Het is de Here Jezus zelf, die het straks zelf zal brengen in zijn wijsheid, dat Gods koninkrijk komt.

2) Dit visioen werd aan Daniël gegeven in Babel. Er waren nog een heleboel Joden die nog niet teruggekeerd waren naar het beloofde land. Straks, jaren daarna, onder leiding van Nehemia, zal nog een groep teruggaan naar het beloofde land. Maar je moet je wel voorstellen dat er contacten waren tussen Daniël en de mensen

die teruggekeerd waren vier jaar geleden. En dit visioen komt hen dan ook tegoe. Daniël ontvangt deze visioenen niet alleen voor hemzelf in eigen persoon, maar juist om ze mee te delen aan Gods volk en daarom zijn ze te boek gesteld en daarom hebben wij ze ook. Omdat ze door Daniël ook aan het volk gegeven werden en meegenomen zijn in de heilige schriften die God aan het volk geschonken heeft. Dan weet je tot wie de Here gesproken heeft. Tot zijn volk en ook vanmorgen tot ons in deze profetie. Ja en dan met welk doel?

3) Wat ook voor Daniël en voor het volk destijds gold, geldt ook voor ons: ondanks deze profetie zal er een heleboel vragen zijn overgebleven. Het is wel goed dat de Here Jezus tot in detail zegt wat er alles aankomt. Dat je dan wel weet dat Hij de regie heeft, maar Hij heeft nog niet uitgelegd waarom het zo moet! Waarom dan niet onmiddellijk Gods koninkrijk? Waarom moeten we straks zo vervolgd worden? Waarom worden wij het speelbal van zulke grote machten in deze wereld? Daar geeft de Here geen enkel antwoord op.

De HERE vraagt vertrouwen! Vertrouwen dat Hij het volk naar het beloofd rijk zal brengen, op Zijn manier, op een moeilijke manier. Hij vraagt dat het volk de vragen bij Hem neerleggen. Het aan Hem overgeven. De Here heeft het goede voor met het volk. Maar dat vraagt vertrouwen, en vertrouwen betekent inderdaad je zorgen en vragen overgeven aan de Here, aan diegene die de leiding heeft. En je krijgt niet altijd daarmee zelf een antwoord. Want dat is nou geloof. Geloof is je afhankelijk opstellen aan de Here, op Hem vertrouwen. Dat hij het leven leidt zoals het moet en misschien krijgen we later, als we bij Hem in de hemel zijn, inzicht waarom het zo moest gaan. Maar vertrouwen is dat je je vragen parkeert bij Hem.

Zo zien wij een aantal lessen op een rij: **(DIA 11)**

Het eerste. Je ziet inderdaad Jezus werkt zelf mee aan zijn komst op aarde. Verbazingwekkend voor ons als wij terugkijken. We weten natuurlijk dat Hij aan het werk was om als mens hier op aarde te komen. Opdat Hij voor onze zonden zou kunnen sterven. Daniël wist dat nog niet. Wij, als wij Daniël 11 lezen, zien dat heel duidelijk voor ogen. Jezus is bezig voor zijn komst.

Het tweede. Je ziet heel duidelijk in deze profetie dat het de Here God is, die de tijden en de geschiedenis vaststelt. Tot twee keer toe zegt de Here Jezus dat in de verzen 27 en 35.

27 .....*maar het zal niet gelukken, want nog toeft het einde tot de vastgestelde tijd.*

35 .....*tot aan de eindtijd; want deze toeft nog tot de vastgestelde tijd.*

De vastgestelde tijden, door God vastgestelde tijden wel te verstaan! Niet door mensen, die in deze wereld zoveel macht lijken te hebben. En voor ons is dat heel belangrijk want de politieke strijd en geschiedenis gaan in onze tijd ook nog door. En soms lijkt het of wij er helemaal geen vat op krijgen, dat wij als kerken in deze wereld de speelbal worden van grote politieke machten. Maar dan moeten wij ook bedenken, dat de Here God alles leidt tot zijn einde en dat we niet uit zijn oog zijn en dat Hij de touwtjes ook van onze geschiedenis in zijn handen houdt.

Ten derde. Jezus vraagt vertrouwen op zijn leiding van de geschiedenis. Nu hebben we het er net over gehad dat vertrouwen werd ook gevraagd aan Daniël en de mensen van zijn tijd en steeds van ons. We moeten leren om onze vragen in dit leven bij de Here God te parkeren. Nu heeft de Here Jezus het voor ons veel makkelijker gemaakt om dat te doen dan voor Daniël. Want Daniël moest vertrouwen op God hebben, dat Hij de geschiedenis leidt door Zijn wil en tot Zijn eigen doeleinden, je moet op God vertrouwen. Wij moeten ook vertrouwen, maar wij weten des te beter waarom wij vertrouwen op de Here mogen stellen. We parkeren de vragen in ons persoonlijk leven. De vragen die soms echt onbeantwoord blijven. We parkeren ze bij de Here God en we vertellen Hem onze zorgen en we weten dat aan zijn rechterhand regeert niemand anders dan onze Here Jezus Christus, die voor ons zijn eigen leven gegeven heeft aan het kruis. Hij is voor ons naar

deze wereld gekomen. Dat Gods liefde voor ons zo groot is dat zijn eigen Zoon gezonden is naar deze wereld. Dat de liefde van Jezus zo groot is dat mijn persoonlijke zonden ook daar door Hem aan het kruis betaald zijn geweest. En dan werkt de apostel Paulus dat ook uit in Romeinen 8. Als je weet dat zijn liefde zo groot voor jou is geweest dan is er niets in dit leven dat je van deze liefde kan scheiden. Wat er ook gebeurt, wat je vragen ook zijn, wat je moeilijkheden ook zijn. In dit leven kan je ze gerust bij de Here brengen en daar parkeren en je afhankelijk in vertrouwen aan Hem opstellen omdat zijn liefde zo groot is.

En in het geloof moeten we eerst daarvan doordrongen zijn. Anders kan je dat vertrouwen op God niet hebben. Want dat is moeilijk. Het is moeilijk om niet zelf de antwoorden te hebben over alle vragen in dit leven. Het is moeilijk niet te weten waarom bepaalde dingen over je heenkomen. En de enige manier om die vragen aan God te geven is om zo overtuigd te worden door zijn liefde in het evangelie. Dan pas kan je in afhankelijkheid aan hem leven, wetende dat Hij deze geschiedenis tot het einde leidt. En dat Hij beloofd heeft als hemelse Vader alles te geven wat wij nodig hebben in dit leven om Hem te dienen. Dat hebben we ook beleden in vraag en antwoordt 26.

En als je dan zo een moeilijk hoofdstuk leest in de bijbel, Daniël 11, bedenk deze dingen: Probeer het zo in het perspectief van het geloof te plaatsen. Dan heb je er wat aan. Dan heb je er heel wat aan.

Geprezen zij onze Here.

Amen